

14. Tieteen reviirille

Älykkään suunnitelman idea eli Intelligent Design (ID) väittää, että monet universumin ja elävien olentojen piirteet voidaan parhaiten ymmärtää älykkään suunnittelun tuloksena.¹ Tämän väitteen merkitys käy hyvin selville Harvardin yliopiston biologian professori Edward O. Wilsonin kommentista:

Tutkija, joka pystyy osoittamaan älykkään suunnittelun todellisuuden yleisesti hyväksytyjen tieteen periaatteiden mukaisesti, tekee historiaa ja saavuttaa ikuisen maineen... jopa Nobel-palkinto olisi liian pieni huomionosoitus.²

Wilson ei väitä, että design-hypoteesi on periaatteessa epätieteellinen. Jos näin olisi, hänen väitteensä olisi järjetön. Monet muutkin tutkijat pitävät täysin hyväksyttävänä ajatusta, että elämä on suunniteltu. Esimerkiksi McGill-yliopiston evoluutiobiologian professori Graham Bell kirjoittaa luonnonvalinnasta seuraavaa:

Sekä lamppu että sorvi on ensin hahmoteltu mielessä ja sitten rakennettu suunnitelman mukaan. On täysin järkevää olettaa, että kovakuoriaiset ja päivänkakkarat on myös rakennettu samalla periaatteella varsinkin, kun ne ovat paljon monimutkaisempia kuin mikään mitä ihmisen kekseliäisyys on suunnitellut.³

Bell ei puhu mitään uskonnosta. Hän näyttää sanovan, että älykkään suunnittelun johtopäätös on yksinkertaisen järkevä. Wilsonin tavoin hän kuitenkin pitää Darwinin selitystä parempana. Hän ei ole ainoa moderni darvinisti, joka myöntää, että älykäs suunnittelu vetoaa terveeseen järkeen, eikä edellytä uskonnollisia motiiveja. Jopa Richard Dawkins tunnistaa käänteisen logiikan voiman, jonka mukaan ihmisistä tulee uskonnollisia, koska he näkevät elämän olevan älykkäästi suunnitellun:

Maailmaamme hallitsevat insinööritaidon saavutukset ja taideteokset. Olemme tottuneet siihen, että jokaisen mutkikkaan rakennelman on suunnitellut joku taitava ihminen. Ilmeisesti juuri sen takia suurin osa ihmisistä uskoo tai on ainakin uskonut, että myös eliöiden takana täytyy olla jokin yliluonnollinen suunnittelija.⁴

Kun ottaa huomioon asian merkityksen, sen tieteellisen luonteen ja design-ajatuksen järkevyyden, luulisi jokaisen tiedemiehen esittävän itselleen ilmeisen tieteellisen kysymyksen: **Onko se totta?**

Monet tekevätkin niin ja ovat yhtä mieltä design-teoreetikkojen kanssa, että ainoa tapa ratkaista luonnontieteellisiä erimielisyyksiä on tehdä hyvää tiedettä. Valitettavasti monet kuitenkin ajattelevat, että tämä kiista on jo ratkaistu Darwinin hyväksi. Tällaiset ihmiset ovat valmiita antamaan asian tieteeseen ratkaistavaksi edellyttäen, että kaikki myöntävät, että asia on jo ratkaistu.

Mutta eihän tiede toimi – eikä ole koskaan toiminut – tällä tavalla. Tiede pyrkii avoimesti löytämään parhaat ja luotettavimmat faktat ja tekemään niistä johdonmukaisimmat tulkinnat. Siksi jokaisen tutkijan tulisi myöntää, että kiista evoluutiosta on hyödyksi tieteelle, eikä vastustaa keskustelua siitä onko luonnossa havaittu suunnitelmallisuus todellista vai näennäistä.

Tarkastelen seuraavaksi sitä miten suunnittelija toimii toteuttaessaan ajatuksiaan. Samat suunnittelun tuntomerkit löytyvät biologisesta maailmasta ja sen historiasta.